DE

BERGKONING

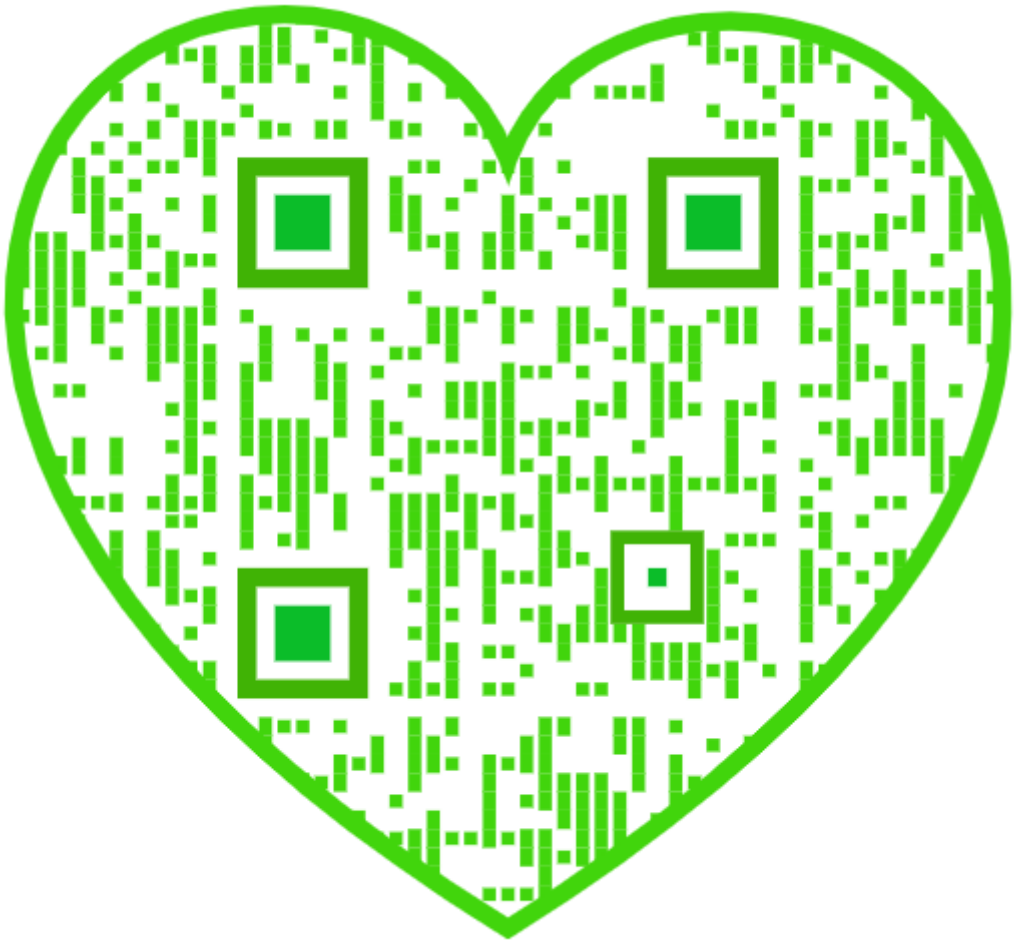

DE BERGKONING.

DEZE WAS EEN STATIG OUDERLING MET LANGEN GRIJZEN BAARD *(Zie blz. 52).*

De Bergkoning

EEN VERHAAL

UIT DE TIJDEN DER KRUISTOCHTEN

DOOR

A. M. D. G.

STEENBRUGGE.
A.-J. WITTERYCK, Drukker-Uitgever
Baron Ruzette Laan, 166,

EIGENDOM VAN DEN UITGEVER.

DE BERGKONING.

I.

De Oostersche Kooplieden.

In de schilderachtige omstreken van Ravenna verhief zich in vroegere tijden het slot van den graaf Bertrando, heer van Turelli en Roccabianca. Bertrando was een vroom en edel ridder, die zijn degen nog nimmer met onschuldig bloed had besmeurd; hij leende zijn zwaard, wanneer het de verdediging van de rechten der onderdrukten, weduwen en weezen gold, maar was overigens een vredelievend ridder. Zijn grootste vreugde was als een vader te midden zijner onderhoorigen te verkeeren en hun met al de zoetheden van den vrede rijkelijk begiftigd te zien. Zijn medelijden met de armen was zoo groot, dat het gezicht van een bedelaar reeds genoeg was om de aalmoes in den schoot der armoede te doen rollen; het was onnoodig te vragen: hij voorkwam de smeekbede.

Doch vooral de gastvrijheid oefende Bertrando op een uitstekende en echt ridderlijke wijze uit.

Des avonds, wanneer de zon in het Zuid-Westen achter de besneeuwde toppen der Appenijnen onderging, placht hij zijn paard te bestijgen en de ronde te doen op zijn goederen, ten einde zich te vergewissen, of er reizigers of

pelgrims waren, aan welke hij voedsel en nachtverblijf in zijn kasteel verschaffen kon. Zoo was hij op een avond in de October-maand, die in Italië nog zeer schoon is, weer uitgereden, en had hij reeds de geheele ronde te vergeefs gedaan, toen hij bij het inrijden der hoofdlaan, die recht naar het kasteel voerde, op de heirbaan iets bespeurde, dat zijn opmerkzaamheid gaande maakte. Het was een zwarte stip aan den Zuidelijken gezichteinder, die grooter en grooter werd en ten laatste zich ontbond in verschillende stippen, welke langzamerhand vorm en gedaante aannamen. Spoedig erkende Bertrando hierin eenige paarden, bereden door op zijn Oostersch gekleede mannen.

Oogenblikkelijk keerde hij zich om en reed de vreemdelingen te gemoet.

« Weest gegroet, Heeren ! » dus sprak hij hen aan. « Ik ben hier gekomen, om mijn huis en mijn bezittingen te uwer beschikking te stellen. Weest welkom, Heeren ! en doet mij de eer mij te volgen. »

« Edele ridder ! » antwoordde diegene onder de vreemdelingen, die zich door zijn voorname kleeding van al zijn reisgenooten onderscheidde, « wij zijn zeer gevoelig aan uw goedheid jegens ons en erkentelijk voor de gastvrijheid, die gij ons zoo edelmoedig aanbiedt, doch verschoon ons, bidden wij u, indien wij uw aanbod van de hand wijzen. Wij zijn Arabische kooplieden, en onze zaken vorderen dringend, dat wij dezen avond nog, Pavia bereiken. »

« Pavia bereiken, terwijl de zon reeds ten ondergang neigt ? » vroeg Bertrando. « Dat is onmogelijk, Mijnheer ! Gij zoudt u en uw gezellen blootstellen, door de duisternissen verrast, van den weg af te dwalen en in de handen van bandieten te vallen, voor wie kooplieden vooral een welkome buit zijn. »

« Heer Ridder ! » hervatte de spreker, die den eersten keer het woord had genomen, « uw aandringen getuigt

van de menschlievendheid en ridderlijke hoffelijkheid, die u bezielen ; maar uw opmerkingen kunnen ons besluit om tot Pavia door te reizen, niet aan het wankelen brengen. Wat de roovers betreft, wij berijden vlugge paarden en zijn goed gewapend, en wat het afdwalen van den weg aangaat...

« Ja, wat dit aangaat, » viel Bertrando hem in de rede, « gij zult mij dan ten minste wel toestaan u een eind weegs te vergezellen. Ik ken de streken en zal u langs de beste wegen voeren. »

Dat vriendelijk aanbod kon niet afgewezen worden. Bertrando voegde zich bij de reizigers en te zamen zetten zij den rit voort onder het voeren van een onderhoudend gesprek. De edele graaf wist zijn gezelschap zoo zeer te boeien, dat zij op den weg volstrekt geen acht sloegen en argeloos hem in alle krommingen en zijwegen, die hij insloeg, volgden. Eensklaps houdt Bertrando zijn paard stil, springt uit den zadel en zegt :

— Wij zijn er, heeren ! gelieft af te stijgen.

De Oosterlingen kijken verbaasd op ; nu reeds te Pavia ? Onmogelijk ! Hun oogen ontwaren een valbrug, muren en een gracht, maar dat is ook, wat het bestaan eener stad op die plaats verraden kon.

« Waar zijn wij ? » vroeg de koopman, die ook de eerste maal het woord genomen had.

« Ter goeder plaatse, » hervatte Bertrando met een glimlach ; « hebt slechts de goedheid mij te volgen. »

De kooplieden stapten af, terwijl zij elkander ondervragend aankeken. Het geschal van een hoorn weerklonk in de duisternis, de ophaalbrug werd neergelaten en de vreemdelingen stapten op... de binnenplaats van een kasteel.

Nu begrepen zij alles ; zij waren de slachtoffers van een onschuldige list van den gastvrijen ridder. Moesten zij hem daarvoor verwijtingen doen ? Het was hun onmogelijk ;

overigens Bertrando liet er hun ook den tijd niet toe, maar zeide hun terstond bij het binnenstappen :

— Heeren, verschoont mij om wille van mijn bedoelingen! Ziende, dat ik de eer niet zou hebben u dezen avond te gast te hebben, tenzij ik een list gebruikte, zoo ben ik er toe overgegaan en zie thans tot mijn innig genoegen, mijn poging met den gewenschten uitslag bekroond.

Onder deze woorden was men tot de deur van de ridderzaal genaderd, waar de gravin, een vrouw in edele gevoelens volkomen aan haar man gelijk, hen opwachtte. Op de zware, rijk gebeeldhouwde tafel, die zoo dicht mogelijk bij het vriendelijk vuurtje aan den haard geschoven was, fonkelde reeds de koraalroode wijn in de kristallen kroezen, en noodigde de reizigers uit, zich na de vermoeinissen van den tocht, te verfrisschen. Bertrando en zijn echtgenoote putten zich uit in oplettendheden jegens hun gasten ; een keur van aangename en fijne gerechten werd hun in zilveren tafelgerief voorgezet, en na afloop van den maaltijd werd ieder der vreemdelingen naar een afzonderlijke, rijk gestoffeerde kamer gebracht, waar zij op de zachte peluw aan hun vermoeide ledematen een versterkende rust gunden. Bij hun ontwaken wilden zij hun edelaardige gastheeren bedanken en hun reis voortzetten ; doch hun verrassing was niet gering, toen zij, beneden gekomen, den disch reeds bereid vonden, om zich met een krachtig ontbijt tegen den ophanden zijnden tocht te versterken.

De graaf was even vriendelijk en voorkomend als daags te voren ; wat de gravin betreft, deze ontbrak : misschien was het vroege uur oorzaak, dat zij de plichten der gastvrijheid niet kon waarnemen.

Bij het eindigen van het ontbijt bestegen de Oosterlingen hun paarden en reden de poort uit in gezelschap van Bertrando, die hun persoonlijk uitgeleide wilde doen. Onder vroolijken kout legde de stoet een paar mijlen af,

toen de deftigste van de kooplieden den ridder verzocht, toch eens een einde aan al zijn beleefdheden te maken.

Glimlachend antwoordde Bertrando :

— Heeren, ik heb mij een bepaald punt voorgesteld, tot hetwelk ik u vergezellen zal : zoolang wij daar niet zijn aangekomen, zult ge mij de eer en het genoegen niet misgunnen uw gids te zijn en aan uw aangenaam gesprek deel te nemen.

Weder twee mijlen verder, drongen alle kooplieden er bij den ridder op aan, zich niet langer om hunnentwille te vermoeien.

Bertrando antwoordde : « Nog niet, Heeren ! Het punt, waar ik van u scheiden wil, ligt verder. »

Dit was zijn antwoord, zoo dikwijls men opnieuw bij hem aandrong.

Reeds had de rit drie uren geduurd en nog steeds begeleidde Bertrando zijn gasten. Op eens, bij een kromming van den weg, ontrolt zich vóór hun verbaasde blikken het panorama van een groote stad, welker nabijheid zij niet het minst vermoed hadden : het was Pavia.

« Nu zult gij ons toch wel eindelijk toestaan, u onzen diepgevoelden dank voor uw edele gastvrijheid aan te bieden ? Dit is toch zeker het punt, waar gij zult ophouden ons met uw voorkomendheden in verlegenheid te brengen? » sprak de voornaamste Oosterling.

« Ja, dit is het punt, » antwoordde Bertrando, « maar we zijn er nog niet geheel en al. »

Intusschen naderde het gezelschap de poort ; men reed de nauwe, kronkelende straten in, en hield eindelijk op een der ruimste en schoonste pleinen vóór een paleis van grootschen aanleg stil.

« Afgestegen, Heeren ! » beval Bertrando op een toon van zegepraal.

De kooplieden gehoorzaamden werktuiglijk ; zij wisten

niet recht meer, hoe zij het met den hoffelijken edelman hadden.

De wijde poort ontsloot zich.

« Is alles gereed? » sprak de ridder in het voorbij gaan half luid tot den hofmeester.

— Alles, gelijk Uw Edelheid het verlangd heeft. Men naderde het paleis; de breede deuren sloegen open; en gevolgd van de verbaasde Oosterlingen, trad Bertrando een ruime, prachtige zaal binnen, en... de onthutste kooplieden bevonden zich plotseling in de tegenwoordigheid van de gravin en van een uitgelezen schaar van edellieden en edelvrouwen, die rondom een keurig aangerechte tafel gezeten waren.

« Edele Heeren en Vrouwen, » begon Bertrando op plechtigen toon, « het is voor mij een genoegen even groot als innig, dat ik u hier om dezen disch vergaderd zie! Gij hebt dan de uitnoodiging van mijn geliefde Camilla, (dit was de naam van zijn echtgenoote) om u in mijn paleis te verzamelen, ten einde er met mij jegens deze heeren, kooplieden uit het Oosten, de plichten der gastvrijheid te volbrengen, met een algemeene opkomst beantwoord. Hebt dank daarvoor, Heeren, doorluchtige Jonkvrouwen! Thans is het voor mij een aangename taak, u deze heeren als mijn gasten voor te stellen. »

Een daverende welkomgroet steeg hierop uit de borst der aanwezigen. De Oosterlingen, door zoo veel eerbewijzingen als overstelpt, spraken weinig aan tafel, alleen op het einde verhief zich de voornaamste onder hen, degene, die altijd het woord gevoerd had, en dankte in diepgevoelde woorden den edelen Bertrando.

— 't Is ons gewis onmogelijk u onze erkentelijkheid door daden te vertolken, daar uw ridderlijk karakter deze als zoo vele beleedigingen zou beschouwen, maar sta mij ten minste toe, dat wij den naam van onzen gastheer mogen

kennen, ten einde hij bij ons in een dankbare herinnering voortleve. »

Bertrando zag er geen bezwaar tegen, zijn naam op te geven; de koopman trok daarna een met brillanten versierden gouden ring van zijn vinger en verzocht dien als een herinnering aan zijn Oostersche gasten te aanvaarden en voortdurend te dragen.

Ook hierin bewilligde Bertrando. Het feestmaal spoedde ten einde: de kooplieden stegen op en zetten hun weg naar het Noorden voort. Later vernam men nog, dat zij zich te Venetië lang hadden opgehouden en er vooral met groote belangstelling den aanbouw der schepen beschouwden, die voor het vervoer der Duitsche en Italiaansche Kruisvaarders, onder Frederik Barbarossa, bestemd waren.

II.

De Kruisridder.

Frederik Barbarossa, de machtige keizer, de groote staatsman, had zich met Paus Alexander III verzoend. Om den misslag uit te boeten van een jarenlange vijandelijke gezindheid jegens den Apostolischen Stoel, besloot hij een kruistocht naar het H. Land te ondernemen en riep te dien einde zijn ridderschap zoo in Duitschland als in Italië op.

Onder diegenen, die aan zijn oproeping beantwoordden, behoorde ook Bertrando Turelli.

Het kon wel niet anders of een hart, zoo edel, zoo ridderlijk, moest blaken van geestdrift voor de bevrijding van 's Heeren H. Graf. Hij draalde dan ook niet lang met aan zijn gemalin zijn plan mede te deelen. Als teederminnende echtgenoote gevoelde zij, welke smart het haar veroorzaken zou van haar beminden Bertrando te scheiden ; doch bezield met het geloof, dat van zwakke vrouwen heldinnen maakt, berustte zij in zijn besluit. Zij zelve maakte de noodige schikkingen voor de afreis en geleidde Turelli naar Venetië, waar hij met een twintigtal andere Italiaansche ridders zich op een gallei der Venetianen inscheepte. Hoe het afscheid was tusschen beide echtgenooten, zullen wij niet beschrijven. Camilla trok terstond na haar terugkomst op het kasteel rouwgewaad aan en was door geen voorstellen van bloedverwanten of vrienden te bewegen, om het gedurende de afwezigheid van haar man af te leggen.

Volgen wij dezen op zijn verren tocht. Het schip bracht hem en zijn gezellen veilig te Joppe of Jaffa, een havenstad in het Noorden van Palestina, welke toen in de macht der Christenen was. Hier vereenigden zich nog verscheidene landgenooten met hen, zoodat hun getal eerlang tot tachtig ridders en schildknapen en tweehonderd voetknechten was aangegroeid.

Dit was nu wel geen leger om steden en landen te gaan veroveren, maar toch was het ook te sterk om niets te doen, en in den ongezonden dampkring van een Oostersche vesting te ontzenuwen en weg te kwijnen.

Men besloot dus naar het kasteel van den berg Carmel te trekken, ten einde in gemeenschap te komen met de St Jans-Ridders, die de bezetting daarvan uitmaakten. Hier kon men den raad van deskundigen inwinnen en naar hun uitspraak handelen. Doch alvorens op te trekken, ging men tot de keuze van een opperbevelhebber over, die in staat zou zijn de noodige eensgezindheid en tucht onder ridders en soldaten te bewaren. De uitslag der verkiezing was, dat Bertrando alle stemmen min de zijne op zich vereenigd zag. Onder zijn leiding dan sloeg het kleine leger den weg naar Carmel in. Met open armen werden zij door den bevelhebber Jean de Villers en de Johannieten ontvangen. zij vertoefden drie dagen op het slot en beraamden intusschen een tocht tegen de benden van den Koning van het Gebergte, een gevreesd en geheimzinnig bandiet, die zich met zijn handlangers in het gebergte van den Libanon in onneembare burchten verscholen hield, en vandaar uit schrik en vernieling verspreidde tot in Mesopotamië, Egypte en Griekenland toe. Onnoemelijke schatten, zoo werd gezegd, waren in de onderaardsche gewelven en kelders van dezen woestijn-koning opeengestapeld ; honderden edele ridders smachtten in onderaardsche kerkers naar het oogenblik, waarop de aankomst van het gevorderde

rantsoen hen aan de vrijheid en aan hun dierbaren zou wedergeven.

Dit laatste vooral prikkelde den moed en de begeerte der kruisridders, om de roovers met de punten van hun degens kennis te laten maken. Reeds stelden zij zich het zalig oogenblik vóór den geest, waarop zij, zegevierend doorgedrongen tot in de onderaardsche holen, de deuren der kelders ontsloten en in de armen hunner verloste wapenbroeders vielen.

Zij wisten niet, tegen welken vreeselijken vijand zij den strijd opnamen.

ONDER ZIJN LEIDING SLOEG HET KLEINE LEGER DEN WEG NAAR CARMEL IN. *(Zie blz. 13).*

III.

In den Libanon.

Jean de Villers, de bevelhebber van het kasteel van den Carmel, kende van vóór jaren de macht en de sluwheid der Libanonsche roovers. Daarom raadde hij Bertrando en de zijnen ten sterkste aan op hun hoede te zijn, en niet dan zeer omzichtig in het gebergte door te dringen.

Bovendien gaf hij hun een viertal van zijn ridders mede, wier ondervinding en beproefde moed hun uitmuntend van dienst zouden zijn.

Het was een zonnige Aprildag van het jaar 1190. De ridders bestegen hun paarden. Bertrando met de Johannieten Fulco van Talisse en Gaston Dupré aan zijn zijde, openden zelve den tocht. Vroolijk trok men de schilderachtige vlakte door, welke zich aan den voet van den Carmel ontrolt ; doch tegen den middag werd de zon zoo warm, dat men verplicht was af te stappen. Men kampeerde in de schaduw van een groep olijfboomen en trok verder op tegen zonsondergang. Ongeveer vier uren later had men de eerste passen van den Libanon bereikt. Er werd een behoorlijke legerplaats opgezocht, de tenten werden opgeslagen, schildwachten uitgezet : eenieder legde zich vervolgens ter ruste.

Weldra heerschte er stilte in het kamp ; de stap van een schildwacht, of het gehinnik van een wakker schrikkend paard, of het verwijderd gejank van een troep uitgehonger-

de jakhalzen waren de eenige geluiden, die zich in de eenzaamheid dezer woeste plaats lieten hooren.

Des morgens, bij het krieken van den dageraad, werden ridders en soldaten door het geschal van den horen gewekt. De schildwachten verlieten hun posten en sloten zich weder bij hun wapenmakkers aan. Er ontbraken er twee ! Men besteeg de paarden ; vier ridders misten het hunne ! Ontsteltenis en gewoel in het kamp ; men zendt naar alle zijden manschappen uit om de vermisten op te sporen : men vindt niets dan den hellebaard van een der wachten en den hoed van den anderen.

Het was dus duidelijk, deze eerste nacht bewees het op verpletterende wijze, dat men hier met een geheimzinnige macht te doen had, die beter met list dan met wapengeweld zou bestreden worden. Bertrando begreep dit en besloot de voorzichtigheid tot het uiterste te drijven. In gezelschap der vier St Jans-ridders en een zestal Italiaansche wapengenooten ging hij zelf de streek verkennen en een geschikt terrein opsporen, dat tot uitgangs- en vereenigingspunt bij hun krijgsverrichtingen kon strekken. Hij koos daartoe een heuvel uit van middelmatige hoogte, met breede kruin en zacht-glooiende hellingen en van alle kanten door valleien ingesloten, zoodat men niet van uit de hoogte kon bestookt worden. Een weelderig opgeschoten geboomte van ceders en cypressen vormde een uitmuntend zonnescherm, doch maakte van den anderen kant een verrassing, een onverhoedschen aanval niet onmogelijk. Dit kon echter door zorgvuldige waakzaamheid voorkomen worden, en woog niet op tegen het groote voordeel van tegen de verzengende stralen der Zuiderzon beschut te zijn. Terwijl ridders en voetvolk bezig waren zich op dezen heuvel te vestigen, reed Bertrando met zijn gezelschap verder het gebergte in. Met een angstige nauwgezetheid namen zij alle

punten op, zonder zelfs het geringste te bespeuren, wat hun argwaan kon opwekken : niets in den wijden omtrek deed het bestaan van een menschelijke woning vermoeden.

En toch bevonden zij zich in de onmiddellijke nabijheid van den vijand, en had deze al hun bewegingen met haviksblikken bespied !

De Bergkoning.

IV.

De onzichtbare Vijand.

De eerste dag liep ten einde, de tweede nacht van hun verblijf in den Libanon naderde. Alle voorzorgen waren genomen om zelfs de poging van een verrassing onmogelijk te maken, en toch,.... toen des nachts omstreeks één uur nieuwe wachten de eerst geplaatste kwamen aflossen, vonden zij er geen enkelen meer op zijn post!

Ontsteld snellen zij naar de legerplaats terug en wekken met hun alarmkreten de slapenden, die niet weten, hoe spoedig naar de wapenen te grijpen. Men doorzoekt den geheelen heuvelkring: vergeefsche arbeid! Men mist de wachten, doch niets dat op het spoor hunner verdwijning brengt!

Zoo waren dan reeds acht mannen verdwenen, en dat vóór men nog een enkelen vijand onder de oogen had gehad. Als dit zoo doorging, hadden zij geen ander vooruitzicht dan elk op zijn beurt door een onzichtbare hand gegrepen en weggesleurd te worden, zonder ook maar een enkelen keer het zwaard getrokken te hebben!

Deze veronderstelling deed ridders en voetknechten trillen van verontwaardiging.

« Voorwaarts! » riepen zij Bertrando toe, « Voorwaarts, heer ridder! Laat ons voorwaarts trekken, onverpoosd, zonder rust, nacht en dag, tot wij onzen vijand hebben ontdekt. Beter is het op een roemvollen tocht te vallen als

een offer van uitputting en vermoeienis, dan te verdwijnen door den invloed van een onzichtbare macht ! »

Bertrando begreep zeer goed, dat hij de billijke geestdrift zijner krijgslieden niet aan banden mocht leggen.

— Ja, voorwaarts, broeders en vrienden ! voorwaarts ! wij zullen onze vijanden gaan opsporen en vinden, al was het in het hart der aarde of boven de wolken des hemels. Doch weest op uw hoede, mannen ! Laat uw moed en uw verontwaardiging niet in vermetelheid en onbezonnenheid ontaarden !

Men trok voorwaarts, doorkruiste het gebergte in alle richtingen, vermoeide zich den geheelen dag, besteeg de heuveltoppen, daalde af in de diepste valleien, in bergwegen en ravijnen, alles zonder eenig gevolg ! Niets bespeurde men, dat eenigen argwaan wekken kon, alleen schrikte men hier of daar een hyena of een jakhals op, die dan in allerijl wegvlood ; alleen vertoonde zich nu en dan boven hun hoofden, over den steilen wand van een rots de lange ruige kop van een bruinen beer. Doch, zonderling ! wanneer eenigen der ridders, het vruchtelooze menschenjagen moede, deze roofdieren nazetten, waren ze spoorloos verdwenen, zoodra zij op de hoogte aangekomen waren ; zoo spoorloos, dat zelfs een hond den reuk van het wild niet meer gewaar zou geworden zijn !

Dit was voor hen een raadsel te meer in deze akelig geheimzinnige natuur !

De avondstond zag alle kruisvaarders in het kamp vereenigd ; alle nasporingen van den dag hadden tot niets gediend. Zou men zich nu ter rust begeven, met het vooruitzicht den volgenden dag weer eenige mannen verdwenen te zien ? En welke voetknecht zou het nog durven wagen, zulk een gevaarlijken wachtpost te betrekken ?

Dit alles had zich Bertrando afgevraagd en deed hem tot het besluit komen, dien nacht zelve met de St Jans-ridders

de posten te betrekken, en wel in volle wapenrusting, van het hoofd tot de voeten in het ijzer gestoken. Tegen middernacht zouden zes ridders, eveneens geheel gewapend, hen aflossen.

De nacht kroop traag voorbij, althans voor Bertrando, die met de handen op de dikke schacht van zijn lans geleund, het minste gedruisch gretig opving, en zijn oogen onverpoosd rondsloeg. Maar hij hoorde niets dan het geritsel der bladeren, en het gejank van de verwijderde hyena's en jakhalzen. Niets,.... ja toch : hij onderscheidde ook de lichte voetstappen van een paar bruine beren, die ginds op een honderd schreden afstands, schenen te azen op eene of andere prooi. Maar hoe was het te verklaren, dat deze dieren niet naderbij kwamen ? dat zij spoorloos verdwenen waren, wanneer men de plaats naderde, waar men ze eenige oogenblikken te voren gezien had ? Dit zelfde onverklaarbaar verschijnsel werd ook door de andere ridders waargenomen. Dien nacht werd geen enkele wacht gemist.

V.

Twee gewichtige Ontdekkingen.

Het was opmerkelijk, dat er juist in den nacht, waarin zwaar geharnaste ridders de wacht betrokken, geen enkel ongeval plaats had. Waar was de sleutel van dit raadsel? Bertrando besloot tegen elken prijs hem te vinden. Hij had de plek, waar de beren zich vertoonden en de richting, waarin zij zoo spoedig verdwenen, goed in het oog gehouden. Daarheen richtte hij, alleen van Gaston Dupré vergezeld, bij de eerste morgenschemering, zijn schreden.

Zwijgend wandelden zij voort tusschen het donkere loof der cederboomen. Eensklaps stond Bertrando stil. « Hier, hier heb ik de beren gezien, Gaston ! Geef acht, of gij hun spoor niet ontdekt ! »

De beide ridders onderzochten nauwkeurig het terrein.

« Langs hier, heer Bertrando ! » riep Gaston, « zie, hier staan duidelijk de sporen van berenpooten in het zand ! » Zij volgden het spoor een dertigtal schreden ver ; daar, bij een zwaren rotsblok was het op eens verdwenen !

« Beproeven wij eens, of die steen verschoven kan worden, » zei Bertrando. Zij tilden met hun beiden ; de steenklomp bewoog, maar viel, toen ze een oogenblik wat minder krachtinspanning gebruikten, bliksemsnel weer in zijn eerste stelling.

« Licht hem op met de schacht uwer lans! » beval Bertrando; « ik wil mij op den grond leggen en zien, hoe hij op den bodem rust. »

Gaston lichtte hem op ter hoogte van een palm. « Laat vallen ! » riep Bertrando, opspringende, « de steen draait om een zware spil ; wij zullen hem zonder moeite verschuiven, zoo wij duwen in de richting van Oost naar West ! » Inderdaad, de zware rotsblok verplaatste zich in de aangeduide richting zoo gemakkelijk en snel, alsof hij op rollen liep. Wat zagen de ridders nu ?

Het oog staarde in een onderaardsche gang, die tien voet beneden den grond naar het Zuid-Westen liep, in de richting van een viertal ontzaggelijke rotsen, welke nog geen der Kruisvaarders gewaagd had te bestijgen. De twee ridders ontstaken ieder een hars-flambouw en lieten zich vervolgens in de diepte af.

Niemand uit het geheele kamp wist of vermoedde ook slechts, wat zij gingen ondernemen. De gaanderij liep in eindelooze kronkelingen door de ingewanden der aarde voort. Nu en dan stonden de ridders stil en luisterden, of ze geen verdacht gerucht vernamen.

Hier en daar moesten zij eenige treden beklimmen : de weg werd allengskens hooger. Een half uur had de tocht geduurd. Eensklaps verruimt zich de smalle gang tot een breede spelonk met een hoog boogvormig gewelf. Een vreemd gedruisch dringt tot hen door. Door een plotseling gevoel van schrik aangegrepen, staan de helden eenige oogenblikken als aan den grond genageld. Doch weldra vermannen zij zich en onderzoeken, wat dat gedruisch beteekent, vanwaar het komt.

Het raadsel is spoedig opgelost.

Het werd veroorzaakt door het water, dat van het vochtig gewelf in een kristalhelderen vijver neerdruppelde. Dit neerdruppelen had een tooverachtig uitwerksel ; het was, als hoorde men een weemoedige muziek van tien, twintig zilveren speeltuigen.

Doch de ridders waren daar thans niet gekomen om zich aan deze heerlijke tonen te vergasten.

Zij verwonderden zich aan de overzijde der spelonk geen enkelen straal van het daglicht te bespeuren. Daaruit besloten zij terecht, dat deze grot nog geenszins het einde was van de onderaardsche galerij. Zij zochten derhalve aan dien kant een opening ; zij vonden er geene. De wanden waren overal volmaakt gesloten. Te vergeefs hernieuwden zij drie, vier maal hun pogingen, zij bleven telkens zonder gevolg. « Zouden wij, nu we reeds bijna ons doel bereikt hadden, ons plotseling door die rotsen den pas zien afgesneden ? » zei Gaston spijtig.

« Ja, » antwoordde Bertrando, « en toch zullen we ons doel bereiken ; toch zullen wij den ouden vos in zijn nest verrassen. »

« Hoe dat ? » vroeg Gaston nieuwsgierig.

« Laat ons terug keeren, Gaston, » hervatte Bertrando, « bovengekomen, zal ik u mijn plan uiteenzetten. »

De ridders namen de terugreis aan en kwamen onverlet in de legerplaats terug.

VI.

Krijgslist en Verrassing.

Tegen vier uur in den namiddag was er krijgsraad in Turelli's tent. Hier werd aan de ridders mededeeling gedaan van den gemaakten verkenningstocht, en op voorstel van den bevelhebber het volgend krijgsplan vastgesteld :

De helft der ridders en manschappen zou, onder aanvoering van Bertrando, in de bewuste gang afdalen en zich in de spelonk verbergen in afwachting der dingen, die gebeuren zouden. De overige manschappen zouden in de legerplaats blijven, doch gewapend, om op het eerste sein strijdvaardig te zijn. Er werd tot acht uur in den avond een korte rust genomen ; vijftien minuten later was Bertrando met zijn schaar reeds in de gang afgedaald. In de spelonk werden de fakkels uitgedoofd, eenieder verborg zich in de spleten en achter vooruitstekende granietblokken.

Er heerschte een stilte als in een graf. Tegen middernacht hoorde men aan de zijde tegenover den ingang een zacht getik en daarop vertoonde zich als bij tooverslag een brandende lantaarn.

Het spreekt, dat al de blikken van de verborgenen aan dit licht geketend waren.

De lantaarn werd gedragen door een man met een tulband op het hoofd, een damascener kling op zijde en twee dolken in den gordel.

Spoedig vertoonde zich een tweede gedaante, met een gordel om de lenden en overigens niet gekleed. Met een

vlugge beweging bevestigde deze een ladder van touw aan de rots, liet ze naar beneden ontrollen en daalde er langs af; vier mannen, op de zelfde wijze gekleed als hij, volgden hem: het laatst kwam degene, die hen had voorgelicht. Doch intusschen had de eerstgekomene reeds een geheele gedaanteverandering ondergaan. Hij had een donker voorwerp, dat hij op den rechterarm droeg, ontrold, zich er in gestoken en... er was een beer, men zou gedacht hebben een echte beer, in levenden lijve, uit den mensch gegroeid!

Thans was voor Bertrando de tijd van handelen daar. Hij liet een zacht gefluit hooren en op het zelfde oogenblik waren de zes mannen of beren overmand, en hun het om hulp roepen door een fikschen mondprop onmogelijk gemaakt.

Twaalf mannen werden met het bewaken der geknevelden belast; de overigen werkten zich op het spoor van Bertrando langs de touwladder omhoog en bevonden zich spoedig in een tweede gang, die bijna even lang was als de eerste, doch door de natuur gevormd scheen en veel steiler omhoog liep. Ook deze gang eindigde in een spelonk, grooter en hooger dan de eerste, waar zij aan de overzijde een zware ijzeren deur vonden, die gesloten was.

Groote teleurstelling! De sleutel bevond zich waarschijnlijk in het bezit van den zwaar gewapende, die de vijf berenmenschen voorlichtte. Men moest dus besluiten hem te gaan halen. Gaston Dupré was reeds op weg, vóór nog iemand den tijd had gehad zich tot deze onaangename zending aan te bieden. In afwachting dat hij terug zou zijn, zag men zich een kostbaren tijd tot werkeloosheid verplicht. Wie weet, of het niet reeds begon te dagen, en de kans eener verrassing onherroepelijk voorbij zou zijn!

Na een klein uur, dat aan de wachtenden echter een eeuw toescheen, was Gaston terug, in het bezit van den vurig verlangden sleutel. In allerijl opende men de zware

deur en vlug, doch behoedzaam werd de tocht door de ingewanden der aarde voortgezet. De weg was nu breed en gemakkelijk geworden ; hij scheen... « Allah ! ! Achbar ! ! Allah ! ! » donderde het op eens langs de gewelven. Het was de stem van Turksche schildwachten.

« God wil het ! Vooruit, broeders, vooruit ! » was het daverend antwoord uit meer dan honderd kelen.

En als een lavastroom stortten de kruisvaarders op den wachtpost, wierpen hem omver, achtervolgden de vluchtenden en geraakten op hun spoor op een ruim vierkant terrein, aan drie zijden door zware, uit rotsen gebouwde woningen ingesloten.

Van hier en zonder de vluchtende wachters den tijd te geven, alarm te maken, liepen de Christenen de deuren in, doodden wie weerstand bood, en namen de overigen gevangen : doch niet allen, zooals weldra bleek. Deze verovering had zoo tooverachtig snel plaats gehad, dat de kruisvaarders zelve moeite hadden aan de werkelijkheid ervan te gelooven.

VII.

Het wonderbaar Gezang.

Toen de eerste verwarring door de behaalde zege teweeg gebracht, eenigszins geweken was, beval Bertrando de gevangenen en hun bewakers uit het onderaardsche gewelf naar de sterkte over te brengen. Hier liet hij de lijken der gesneuvelden onderzoeken, of misschien de prachtige kleeding en het rijke wapentuig van een hunner niet den Koning van 't Gebergte aanwees, -- dit onderzoek bracht echter tot niet de minste zekerheid.

Men ondervroeg daarop de gevangenen ; doch een hardnekkig stilzwijgen was het eenige, waarmede zij alle ondervragingen beantwoordden. Zoohaast men over den Koning van 't Gebergte sprak, was het zichtbaar op hun gelaatstrekken, dat een groot ontzag en een nog grootere vrees hun den mond sloot. Ja, deze vrees ging zoover, dat de bedreiging met den dood zelfs niet vermocht hun lippen te ontsluiten.

Doch wat de ontsnapping van den geduchten bergkoning zoo goed als zeker maakte, was de bijzonderheid, dat de deur zijner geheime vertrekken, met de poort aan de voorzijde van het gebouw beide openstonden, en men in het zand vóór den ingang duidelijk versche sporen van een galoppeerend paard waarnam.

In ieder geval hadden de kruisridders reden over hun heldenstuk fier te zijn. Zij hadden den gevreesden roover geleerd, dat zijn listen niet onfeilbaar waren, en dat het niet

tot de onmogelijkheden behoorde hem zelven, den sluwen, geheimzinnigen koning der bergen, te verschalken. En in afwachting van den dag, waarop zij hem zelven in handen zouden krijgen, konden zij zich tevreden stellen met de kostbare meubelen en sieraden in edelgesteenten, goud, ivoor en kristal, in zijde, fluweel en goudlaken, welke in zijn vertrekken met een waarlijk Oosterschen overvloed lagen opeengehoopt.

Bertrando gaf ieder zijn deel van den buit; voor zich zelven behield hij niets dan de gevangenen, meest allen Christenen, wier verblijf hij zich door den gevangen genomen cipier liet aanwijzen, en wien hij allen de vrijheid en het geluk wedergaf.

Eenige dezer bevrijden namen uit erkentelijkheid dienst in zijn kleine bende, de anderen werden onder een gewapend geleide naar Jaffa gebracht, om van daar bij de eerste scheepsgelegenheid naar hun vaderland en hun betrekkingen terug te keeren.

Bertrando besloot deze door de natuur zoozeer versterkte vesting tot uitgangspunt zijner verdere krijgsverrichtingen te nemen. Hij liet op de zwakste plaatsen geduchte verschansingen opwerpen en drong tot in alle schuilhoeken en afgelegen plekjes zijner verovering door. Zoo was hij op zekeren dag weder op ontdekking uit, en in een der talrijke kelders afgedaald, toen zijn oog op een kleine deur viel, in de dikke rotsen aangebracht. Hij haastte zich ze te openen en bevond zich toen in een breed gewelf, veel gelijkende op een crypte of onderaardsche bidplaats. Misschien was het wel tijdens de eerste kerkvervolgingen een schuilplaats geweest van die Christenen, welke naar de bergen gevlucht waren.

.....In zulke gepeinzen verzonken, doorwandelde Bertrando deze gewelven, toen..... doch neen, dat is slechts een spel zijner verhitte verbeelding geweest! Hij meent een gezang

te hooren, dat uit de diepte van deze verblijfplaats tot hem doordringt. Naarmate hij verder gaat, wordt het gezang sterker. Eindelijk klinkt het van zoo nabij, dat hij duidelijk de woorden verstaat.

Met ingehouden adem luisterde Bertrando naar het lied. Men zong van « den wrekenden arm der boozen, » van « den bewerker van zijn onheil, » van « bloedvergieten, » van « 't heiligst strijden. »

Wat beteekende dit alles? Wie was die arme, van de samenleving geheel afgescheiden gevangene? De stem was die van een volwassen man, vol, rond, trillend van gevoel. Maar wie was die man? Hoe was hij hier gekomen?

De ridder stelde zich deze vragen, maar vond er geen antwoord op.

— Kon ik mij met den onbekende in verbinding stellen, dacht hij. Als ik roep, hoort hij mij wellicht.

« Zanger! riep hij luidkeels — en zijn stem werd door de echo's der gewelven herhaald. — « Zanger, o, zeg mij, waar gij u bevindt? »

Er volgde een oogenblik stilte. Het scheen, dat deze zoo onverwachte vraag den aangesprokene als buiten zich zelven bracht.

Eindelijk toch hoorde Bertrando een antwoord: « Wie zijt gij, die mij aldus aanspreekt, Mahomedaan of Christen?»

— Christen! antwoordde Bertrando.

— En hoe komt gij hier?

— Ik heb dit rooversnest schoon geveegd!

— Is het waar? Maar neen, het kan zoo niet zijn! Vreemdeling, waarom een armen gevangene bespotten?

— Gevangene? Gij zijt vrij! Maar hoe u te naderen? Waar is de ingang tot uw verblijf?

— Mijn God, is het een droom? Ben ik het slachtoffer eener overspannen verbeelding? Christen ridder, de toe-

gang tot mijn kerker is zoo verborgen, dat ik er moeilijk in slagen zal dien aan te duiden. Zoo gij echter waarlijk mijn redder zijt, neem dan een bijl en kap een opening in de rotsen, die ons scheiden ; ze zijn niet dik ; 't is het werk van eenige minuten.

Bertrando nam spoedig een bijl, bij den vierden slag boog de rotswand reeds door ; weldra gaf hij geheel toe en stortte krakend ineen.

De verloste wierp zich dronken van verrukking in Bertrando's armen.

In den somberen kerker. *(Zie blz. 34).*

VIII.

Geschiedenis van Hugo Brandini.

Spoedig wisten al de kruisvaarders, welke gelukkige ontdekking hun aanvoerder gedaan had. Eenieder haastte zich den bevrijde geluk te wenschen, ofschoon men, uit eerbied voor zijn ongelukken, het niet waagde hem naar zijn geschiedenis te vragen.

Bertrando liet intusschen een feestmaal bereiden, waar alle ridders mede aanzaten, terwijl de bevrijde naast den bevelhebber de eerste plaats innam. Hieruit bleek genoegzaam, dat de gevangene van voornamen huize was.

Daar stond de held van het feest op en begon onder een ademlooze stilte als volgt :

— Vóór twaalf jaren ongeveer trokken eenige Engelsche ridders onder bevel van den graaf van Cornouailles over Italië naar het H. Land. Ik, Hugo Brandini, oudste zoon en erfgenaam van den Markies van Miramiranda, sloot mij bij hen aan, met het doel om in den strijd tegen de ongeloovigen de eer der ridderschap en de hand der edele jonkvrouw Agnes van Firleti te verdienen.

In Jaffa hoorden wij van zekeren Mustapha gewagen als van een stouten en geweldigen roover, die van zijn ontoegankelijke rotsen bliksemsnel in de vlakten nederdaalde en er moord en verschrikking verspreidde. Terstond was ons besluit genomen ; wij zouden den geweldenaar aantasten bij de eerste gunstige gelegenheid, die zich daartoe aanbood. Deze liet zich niet lang wachten. Men kwam ons boodschappen, dat Mustapha een Christen dorp overvallen en verbrand had en zich gereed maakte met den geroofden buit naar

zijn bergen terug te keeren. Snel als de bliksem stegen wij op, doorvlogen de vlakten en sneden hem nog tijdig den weg af. Woedend over deze teleurstelling, streden de roovers met den moed der vertwijfeling, doch zij zagen zich ten slotte verplicht om, met achterlating van al hun gevangenen, de vlucht te nemen. In dezen korten, doch bloedigen strijd had ik, onder de oogen van Mustapha, zijn zoon, een jongeling van mijn jaren, gekwetst, ontwapend en gevangen genomen. Al de ridders wenschten mij geluk met dit feit, dat zij ridderlijk noemden. Helaas ! Ik vermoedde toen nog niet, dat deze daad de aanleidende oorzaak van mijn ongeluk zou zijn.

Selim, mijn krijgsgevangene, was een edele jongen. Spoedig hadden wij een innige vriendschap met elkander gesloten ; ik sprak hem dikwijls over de valschheden van den Koran en de waarachtigheid van onzen H. Godsdienst en had eerlang het geluk hem de dwaling te zien afzweren. Deze bekeering verwekte veel opspraak en drong ook tot Mustapha door, die van razernij bijna krankzinnig werd en met de duurste eeden zwoer, op den bewerker van zijn schande en ongeluk een vreeselijke wraak te nemen.

Hij begon de vervulling van zijn eed met Selim in 't geheim te laten oplichten ; mijn vriend, mijn broeder, mag ik zeggen, was plotseling uit Jaffa verdwenen, men wist niet hoe.

Vier dagen na deze verdwijning zond de bevelhebber van het kasteel van Carmel ons een bode met het bericht, dat de benden van Mustapha rondom het slot gezien waren, en hij onzen bijstand verzocht. Terstond waren wij reisvaardig. Doch zie ! Tot op twee mijlen het kasteel genaderd, zagen wij het legertje van Mustapha, ongeveer honderd ruiters en tweehonderd voetknechten sterk, op den terugtocht naar het gebergte.

Ofschoon wij slechts vijf en dertig ridders telden, besloten wij eenparig hem na te zetten. Naarmate wij het leger nader-

den, scheen het zich sneller te verwijderen ; doch toen wij onder het bereik van hun pijlen gekomen waren, maakten zij eensklaps halt en front ; blimsemsnel reden vijf en zeventig ruiters achter ons om ; wij waren omsingeld, eer wij het wisten.

Het gevecht was woedend. Onze vreeselijke slagzwaarden dunden de rijen der voetknechten zienderoogen ; ook menig Saraceensch ruiter beet in 't zand. Wat Mustapha aangaat, deze scheen zich om den dood zijner getrouwen weinig te bekreunen : hij dacht slechts aan één zaak : mij in zijn macht te krijgen. Ik bemerkte dit echter eerst toen het te laat was.

Een zijner voornaamste officieren viel mij met woest geweld aan : wij kruisten eenigen tijd onze degens ; mijn tegenpartij scheen te wankelen ; op eens zwenkt hij en rijdt spoorslags weg. In mijn vurigheid zet ik hem na en... plotseling omsingelen mij twintig, dertig ruiters. Ik wil mij nog verdedigen, doch heb er den tijd niet toe. Men ontrukt mij schild en zwaard en knevelt mij de handen. In dezen toestand zie ik mij tegenover Mustapha.

Een wilde vreugde schitterde in zijn oogen, toen hij mij gevangen zag. « Christenhond, » bulderde hij mij tegen, « ik zal u toonen, hoe ik mij wreken kan op den roover van mijn zoon ! »

En meteen beval hij het sein van den aftocht te blazen, zijn doel immers was bereikt ! Hij had dengene in handen, die hem volgens zijn begrippen de grootste beleediging had aangedaan, welke een Muzelman kan treffen.

Omringd van wraakkzuchtige bandieten, reed ik door nauwe bergpassen, over smalle rotspaden, hooger, hooger, altijd hooger, totdat men eindelijk op deze zelfde bergvlakte stilhield. Hier voerde men mij wederom vóór Mustapha.

« Christen ! » zeide hij, « vertrap dit kruis, omhels mijn geloof en beweeg ook mijn zoon u hierin te volgen, ofwel zeg voor eeuwig vaarwel aan de vrijheid ! »

« Voor eeuwig? » antwoordde ik. « Neen, zoo ik in de belijdenis van mijn Zaligmaker volhard; zoo ik, Hem ter liefde, uw toorn trotseer, dan zal dat gemis niet eeuwig zijn! Alles wat ge mij ontrooft, zal ik dan eenmaal uit de handen van mijn Rechter terugbekomen om het nimmermeer te derven! »

Mustapha's oogen bliksemden : « Houd op, hond! » raasde hij, « sluit hem op in den diepsten kerker! Voort, weg met den ellendeling! »

Ik antwoordde niet meer op deze beschimpingen. Zwijgend volgde ik mijn beulen naar den somberen kerker, een graf voor levenden, waar ik meer dan tien jaren heb gekwijnd.

Maar eindelijk heeft God zich over mij erbarmd op een oogenblik, dat alle hoop verloren scheen. »

Hier hield de spreker op.

Er heerschte nog geruimen tijd een plechtige stilte, daar al de dischgenooten onder den indruk van het gehoorde verkeerden.

De eerste, die het woord opnam, was Bertrando : « Gelukkige Hugo! » zeide hij, « de geheele uitgestrektheid van uw geluk kent gij, bevroedt gij nog niet. »

« Hoe? » vroeg Hugo peinzend, « zou... », een blos overtoog zijn gelaat.

« Ja, zou Agnes van Firleti u nog verbeiden? Zou uw grijze vader u nog mogen omhelzen? Beiden leven nog, Hugo! Beiden hopen, bidden en beminnen nog! »

Een daverend gejuich ging op door de zaal. Al de genoodigden deelden in het onverwacht, bijna te groot geluk van den bevrijde. Wat Hugo aangaat, zijn mannelijk hart, dat in het aangezicht van den dood kalm bleef kloppen, bezweek onder de overmaat van zijn geluk. Een stroom van tranen gutste over zijn wangen, — zoete tranen, die men hem benijden mocht!

« Wat deedt gij in dien akeligen kerker ? » vroeg eindelijk een der aanwezigen.

HASSEIN KNIELDE HAASTIG VÓÓR ZIJN GEBIEDER NEER.
(Zie blz. 53).

« Ik had er noch boeken noch gereedschap, » antwoordde Hugo. « Het daglicht moest door drie nauwe spleten tot mij

doordringen, zoodat ik drie vierden van den dag in een Egyptische duisternis zat. Toen gevoelde ik, dat ik mij tot God moest wenden, wilde ik niet een prooi der vertwijfeling worden. Ik bad en ik zong.

« Uw godvruchtig gezang troostte u niet alleen, maar heeft u ook bevrijd, » bemerkte Bertrando. « zou ik zonder hetzelve ooit uw kerker ontdekt hebben ? »

« En Selim ? » vroeg een ridder, « wat is er van Selim geworden ? »

Bij het hooren van dezen naam omfloerste een wolk het gelaat van den verloste.

« Ach, » zuchtte hij, « dierbare jongeling ! Hij is gevallen als een offer zijner vriendschap. »

« Vertel ons dat ! Vertel ons dat ! Vertel ons dat ! » klonk het van alle zijden.

« Het is een lange, treurige geschiedenis, » hervatte Hugo.

« Zij zal ons later medegedeeld worden, » besloot Bertrando ; « onze dierbare Hugo is thans te vermoeid. »

De ridders erkenden de billijkheid van dit voorstel en maakten zich gereed van den disch op te staan.

« Nog één woord, Heeren ! vervolgde Bertrando. « Heer Hugo is nog geen ridder geslagen. Ik stel u thans de vraag, of er redenen bestaan om hem deze waardigheid te verleenen ?

De moedige daad in het eerste treffen, de langdurige gevangenschap zoo heldhaftig doorstaan,.... ik vraag het u, Heeren, of Hugo de eer der Ridderschap waardig is ? »

Men begrijpt, dat op dit voorstel een daverende bevestiging volgde.

IX.

Selim.

Den volgenden dag waren al de ridders opnieuw in de zaal van het bergslot vereenigd.

Vergezeld van Bertrando en Gaston, trad Hugo de zaal binnen, groette minzaam, plaatste zich tusschen zijn beide geleiders en begon als volgt :

« Ik heb gisteren, bij het verhaal mijner gevangenschap, opzettelijk niet van Selim gesproken, ten einde de bijzonderheden, die hem betreffen, niet te verbrokkelen. Toen ik de sterkte van Mustapha werd binnengevoerd, werd ik naar mijn kerker geleid zonder de minste zekerheid omtrent het bestaan en de aanwezigheid van Selim te hebben verkregen.

Ik zal ongeveer drie weken in mijn gevangenis hebben verbleven, toen ik op zekeren nacht door een zeldzaam geluid ontwaakte. Ik luister en vermeen stemmen te hooren. Terstond werp ik mij op den bodem en leg het oor tegen den grond. Ik had mij niet bedrogen : het waren stemmen van sprekende personen ; ik kon ze woordelijk volgen.

— Ongelukkige, sprak een zware stem, die mij niet onbekend was, zal dan niets uw hardnekkigheid breken ?

— Vader, in alles zal ik u gehoorzamen ; maar wat dit aangaat, ik kan, ik mag niet !

— Gij kunt, gij moogt niet, rampzalige ! Gij moet, gij zult ! Ben ik dan uw vader niet, die het u beveel ?

— Gij zijt mijn vader, ja, maar God is ook mijn Vader ; en wij weten, dat wij God eerder moeten gehoorzamen dan de menschen.

— Is God dan ook onze Vader niet ? Beschouwt ge mij dan als een heiden ?

— Dat niet, doch als het slachtoffer van een eerloozen bedrieger, die...

— Zwijg ! zwijg ! ongelukkige ! Hoe, zult gij den Profeet lasteren, hem, dien Allah ons gezonden heeft ? Ik zal u niet langer als mijn zoon erkennen, indien gij uw goddelooze lippen tegen den profeet durft openen !

Er volgde een stilte. De laatste spreker liep driftig en stampvoetend eenige malen op en neer. Plotseling staat hij stil :

— Maar, ik heb mij gewroken op uw verleider ! Ik zal hem doen wegkwijnen, veracht, vergeten en begraven ! Ha ! zoet is de wraak voor het beleedigde vaderhart !

— Wat bedoelt gij, vader ? Gij spreekt van mijn verleider? Wien bedoelt gij daarmede ?

— Wien anders dan den Giaour, (*) die u tot zijn ellendigen godsdienst heeft overgehaald ? Hij is in mijn handen gevallen, weet gij ? en wij zullen zien, of Christus hem daaruit bevrijden kan !

— Vader, laster Christus niet, die u eenmaal oordeelen zal !

— Mij oordeelen ? Christus is groot, maar Mohammed is de grootste !

— Weg met uw bedrieger, leve Christus !

— Zwijg, vervl... ! »

Ik hoorde een geweldigen vuistslag en een slag tegen den bodem.

Daarop werd een zware deur dicht geslagen, een ijzeren slot knarste, een doffe voetstamp weerklonk gedurende eenigen tijd onder de holle gewelven ; toen omgaf mij wederom de stilte van den nacht.

(*) Giaour : scheldnaam aan de Christenen gegeven = hond.

Met tranen van zoete vreugde dankte ik God voor de standvastige belijdenis van mijn geliefden vriend ; ik beloofde, dat ik zelf, trots gevangenis en foltering, trots verlatenheid en dood, zou volharden in mijn geloof.

Doch waar was Selim ? Niet ver van mij, naar het scheen. Als ik mij met hem eens in gemeenschap kon stellen ! Wat een verrassing ! O, dan was de kerker voor ons geen kerker meer !

Deze zoete gedachten zweefden mij het overige van den nacht als aangename droombeelden vóór den geest.

Den volgenden dag besloot ik goed toe te luisteren, wanneer de cipier mij mijn soberen maaltijd bracht, of hij nog niet een andere deur opende.

Doch ik vernam niets. Alleen de deur van mijn verblijf werd geopend en weer gesloten — een deur, die, hetzij in het voorbijgaan gezegd, voor een oningewijde onvindbaar was. — Dat was een teleurstelling, maar toch slechts een kleine ; de zekerheid, dat Selim in mijn nabijheid was, werd er niet door geschokt. Ik dacht intusschen den ganschen dag op middelen om ongemerkt Selim te kunnen naderen. Maar ik had geen enkel werktuig in mijn bezit ! De scherpe vooruitstekende rotspunten aan het gewelf en de wanden van mijn gevangenis trokken toen mijn aandacht. Een lichtstraal schoot door mijn geest. Ik brak er terstond een vijftal af en met deze scherpe rotspunten wist ik na lang snijden en zagen en vijlen een blok los te werken, groot genoeg om er een zwaren hamer van te maken. Moedig toog ik aan het bewerken van dit onmisbaar gereedschap, een arbeid, die mij geheel in beslag nam ; hij had nog dit voordeel, dat hij den tijd kortte, de verveling verbande en mijn gezondheid bevorderlijk was.

Er verliepen vier dagen : mijn hamer was in het ruwe gereed en kon zijn diensten reeds doen. Met het besluit,

den volgenden dag mijn mokersarbeid te beginnen, legde ik mij vol hoop en moed te rusten.

Dien nacht ontwaakte ik weder onder en door dezelfde omstandigheden als den vorigen keer.

Ditmaal was het de stem van Selim, die ik eerst vernam.

— Vader, sprak hij, geef dien ridder de vrijheid. Het strijdt met alle begrippen van rechtvaardigheid, een vijand, in open krijg gevangen genomen, als een lagen booswicht op te sluiten.

— Hem vrij laten? Gij raaskalt, Selim! Hoe, hem, den verleider van mijn kind! Zwijg er van: laat hem vijftig jaren versmachten in zijn vunzig kerkerhol; die straf is nauwelijks groot en langdurig genoeg om mijn wraak te koelen.

— Vader, neem uw zwaard en doorsteek mij! Gij onteert niet alleen u zelven met deze tijgerwreedheid, maar ook uw zoon. Hier is mijn borst; stoot toe, vader; beter is de dood dan de schande!

Ik hoorde een doldriftig getrappel van voeten, halfversmoorde kreten van haat en wraak, en daar tusschen de stem van Selim: « Stoot toe, vader! Ik wil onze schande niet overleven! »

. . . . . .

Sinds heb ik van Selim niets meer vernomen. »

Hugo had geëindigd; een zware zucht steeg uit de borst der luisterende ridders; het verhaal dat zij hadden gehoord, had hun, de onversaagden, van ontzetting de spraak benomen.

X.

De nieuwe Ridders.

Een week was verloopen sinds de verrassing van het bergslot ; zes dagen, sedert de bevrijding van Hugo Brandini. De sterkte werd aan de St-Jansridders overgedragen, die er van uit Carmel een bevelvoerenden ridder met een twintigtal lansknechten henen zonden. Nadat dezen er waren gevestigd en de sterkte in «Libanonsburg» herdoopt hadden, toog Bertrando Turelli met zijn kleine legerschaar naar Jaffa terug, vergezeld van Hugo, die in deze stad tot ridder zou geslagen worden. Onder het gejuich van ridderschap en burgerij deden de overwinnaars hun intrede ; de geestelijkheid wachtte hen op bij de poort der hooldkerk, waar het plechtig *Te Deum* werd aangeheven.

Hierna meldde Bertrando, in gezelschap van Hugo, zich bij den bisschop aan, verhaalde hem de geschiedenis van den onverschrokken belijder van het geloof en stelde voor, hem zoo spoedig mogelijk tot ridder te slaan.

« Gij hadt geen geschikteren tijd kunnen kiezen, » antwoordde de prelaat, « aangezien overmorgen nog een ander ridder, van de Duitsche orde, de accolade (*) ontvangen zal. »

Het gerucht, dat er niet één, doch twee nieuwe ridders zouden geslagen worden, verspreidde zich dien zelfden dag door de geheele stad. De werkzaamheden tot voorbereiding der feestelijkheden werden met verdubbelden ijver voortgezet. Een tornooiveld werd buiten de Zuiderpoort afgebakend ; tribunes en loges voor de adellijke vrouwen

(*) Accolade = ridderslag.

opgericht, het plein vóór de hoofdkerk werd heerlijk versierd gelijk ook het inwendige der kerk.

Op den vooravond van de plechtigheid begaven de beide jonkers, na zich gebaad en den geheelen dag gevast te hebben, naar de kerk en brachten er den nacht door in gebeden en godvruchtige oefeningen. Des morgens biechtten en communiceerden zij, waarna de bisschop de heilige Mis begon op te dragen ; de ridderschap der kruisvaarders, St-Jans-Ridders, Tempeliers en van de Duitsche orde vulden het ruim van het Godsgebouw. Na het Evangelie stuurde de prelaat een kort woord tot de beide jongelingen en zette hun de verplichtingen van een Christen ridder uiteen. Vervolgens naderden zij het altaar, alleen gewapend met den degen, die hun aan een draagband op de borst hing. De bisschop maakte de degens los, zegende ze en hing ze hun weer om den hals. Nu gingen ze vóór Bertrando nederknielen, die met algemeene stemmen was aangewezen om hen in de orde op te nemen.

« Met welk inzicht, » vroeg hij hun, « verlangt gij in de ridderschap ontvangen te worden ?

Is het om rijkdommen te verwerven, rust te zoeken en eerbewijzingen te ontvangen zonder zelve uw stand eer aan te doen, zoo zijt gij de opname niet waardig. »

« Wij beloven plechtig in de tegenwoordigheid van God en van Monseigneur St Georges », luidde het antwoord, « de verplichtingen van een vromen ridder na te komen. »

« In dit geval willig ik uw bede in. »

Op een wenk van Bertrando naderden vier ridders, twee tot Hugo, twee tot den andere, en bekleedden hen met hun geheele wapenrusting : men deed hun de riddersporen aan, alsmede pantser, maliënkolder, harnas, armplaten en handschoenen, en gordde hun den degen aan.

Thans stond Bertrando op en gaf hun driemaal een slag in

den nek met het platte van zijn zwaard, terwijl hij zeide : « In den naam van Mijnheer St Georges sla ik u tot ridder. »

Onmiddellijk hierop bracht men de jonge ridders hun helm en hun strijdros : zij sprongen er op zonder behulp der stijgbeugels en zwenkten vóór de edelen en het volk in allerlei bevallige en snelle bochten, terwijl zij hun lans zwaaiden. De schetterende fanfare der pijp- en hoornblazers doet zich hooren ; edelen en burgers, allen stroomen naar het tornooiveld, om de nieuwelingen in het krijt te zien treden. De eerste lans zou tusschen Bertrando en den Duitschen ridder, tusschen Gaston en Hugo gebroken worden. Het was een aaneenschakeling van aanvallen en pareeren, die bewezen, dat het hier geen nieuwelingen in het vak gold. De kansen keerden zich zoo behendig van de een naar de andere partij, dat men bezwaarlijk zeggen kon, aan wie de eer van den dag toekwam. Men begrijpt, dat Bertrando en Gaston als volmaakte en hoofsche ridders hun behendigheid opzettelijk niet geheel ten toon spreidden. De plechtigheid werd met een feestmaal ten huize der Tempeliers besloten. De beide nieuwe ridders zaten naast elkander en hadden alzoo de gelegenheid tot nadere kennismaking.

XI.

Ridder Bruno von Mohrenburg.

Nauwelijks hadden zij plaats genomen of Hugo klopte zijn wapenmakker op den schouder :

— Uw naam, vrome ridder ?

— Bruno von Mohrenburg van de Duitsche orde.

— Ik ken uw naam later dan uw moed.

— En hoe zal ik u heeten, dappere spitsbroeder ?

— Hugo Brandini.

— Hugo Brandini ! — De Duitsche ridder ontroerde. — « God zou het mogelijk zijn ! »

— Ben ik u bekend, Bruno ?

— Bruno, — hervatte de andere met een glimlach. — Ik wil u eens een kleine geschiedenis verhalen, heer Hugo.

« Eens werd een berucht rooverkoning in het Syrische bergland door eenige kruisvaarders overvallen en op de vlucht gejaagd. Een dier moedige mannen kwetste den jeugdigen zoon van dien vorst, ontwapende hem en maakte hem krijgsgevangen. »

— Groote God ! — viel Hugo hem in de rede, — zoudt gij Selim zijn ? En ik heb u niet eer herkend ! Schande over mij !

— Schande over u ? over den vroomsten aller ridders, over den trouwsten aller vrienden ? En dat, omdat gij den doode niet onder de levenden gezocht hebt ? Neen, Hugo, gij behoeft u over niets te schamen.

Doch, wat toef ik nog ?

— Ja, dwazen, die we zijn, — riep Hugo opspringende en

zijn teruggevonden vriend in de armen vallende, — wij zouden het gelukkigste oogenblik van ons leven verzuimen!

Het gezicht der beide ridders, die daar elkander om den hals vlogen, deed alle gesprekken plotseling verstommen. Weldra wist men, in welke teedere en nauwe betrekkingen de beide ridders vroeger tot elkander gestaan hadden, en men deelde van ganscher harte in de vreugd van hun onverwacht wederzien. Vooral Bertrando's blijdschap was groot.

Maar, hoe was Selim in Bruno von Mohrenburg herschapen?

Met twee woorden kan dit verklaard worden.

Selim was werkelijk in den kerker door zijn vader doorstoken, maar de wonde was niet doodelijk. In zijn vertrekken teruggekeerd, had Mustapha een der vroegere bedienden van zijn zoon gelast, het lijk uit den kerker te verwijderen en te begraven. Deze vond Selim nog in leven, bracht hem naar een veilige, verborgen plek en verpleegde hem daar zoo goed, dat hij in twee maanden nagenoeg geheel hersteld was. Het was van dezen bediende, dat Selim vernam, in welken somberen gemoedstoestand zijn vader sinds het voorgevallene in de gevangenis, verkeerde. Eenmaal hersteld, besloot hij Azië te verlaten en zich naar Rome te begeven. Een storm dreef echter het schip de Adriatische zee in en zoo landde hij eindelijk te Venetië aan. Van hier maakte hij in gezelschap van eenige Teutoonsche ridders de reis naar Krakau, werd daar in de orde opgenomen, veranderde zijn naam, nam deel aan den kruistocht van Frederik Barbarossa, trok, na diens dood in de golven van den Calicadmus, met Leopold van Oostenrijk naar Ptolomaïs, woonde het beleg bij, verdiende er zijn sporen en was na de inneming naar Jaffa gekomen, om er in den ridderstand te worden opgenomen.

XII.

Tegenspoed en Verrassing.

Na een verblijf van vier dagen togen de kruisridders weder uit Jaffa, om hun kruistocht tegen den Koning van 't Gebergte, met andere woorden, tegen Mustapha te hervatten.

Selim — wien wij voortaan zòò en niet Bruno zullen heeten — en Hugo trokken echter niet mede. Bertrando zelf had het hun afgeraden. Voor den eersten ging het niet de wapens tegen zijn eigen vader te voeren; te meer omdat, zoo Mustapha het ooit gewaar werd, alle uitzicht op verzoening en bekeering vervlogen ware geweest. En Hugo kon noch mocht langer een teederminnenden vader in droefheid laten; en was hij ook niet verplicht, zijn getrouwe bruid voor haar tienjarige standvastige liefde, zoodra mogelijk te beloonen? Op den zelfden dag, dat Bertrando zijn tocht hervatte, bestegen zij een vaartuig, dat zeilree lag voor Ancona. Bij het afscheid beloofden zij Bertrando, zoo spoedig als de omstandigheden het toelieten, naar Palestina terug te keeren.

Gaarne zouden wij de jeugdige ridders op hun zonnigen overtocht naar Italië volgen; doch de gebeurtenissen in den Libanon zijn te ernstig, zij volgen elkander te snel op, om ons hiertoe den tijd te laten.

Bertrando was spoedig op Libanonsburg aangekomen. Hier riep hij een krijgsraad te zamen en bepaalde het volgende plan. Gelijk den eersten keer zou men behoedzaam dieper in het gebergte doordringen, op alle listen voorbereid zijn, iedere verrassing onmogelijk maken.

Nog den zelfden dag hervatten ridders en voetknechten den verderen tocht.

Den eersten nacht kampeerde men op een begroeide bergvlakte. Er viel geen enkel opmerkelijk feit voor.

Tegen den avond van den tweeden dag bevond men zich in een hollen bergweg, dien men wilde doortrekken alvorens naar een kampplaats voor den tweeden nacht uit te zien. Daar de weg tot in het oneindige scheen voort te kronkelen, reed Bertrando ongeduldig vooruit, om in eigen persoon het terrein op te nemen. De weg, die tot dan toe slechts middelmatige golvingen vertoond had, werd nu zoo steil, dat hij verplicht was af te stijgen. Hij deed een honderdtal schreden, sloeg toen rechts, waar de glooiing weer minder werd, af en... toen de eerste voetknechten op deze plek aankwamen, was hun aanvoerder spoorloos verdwenen!! Zij staakten hun tocht en wilden naar de ridders, die aan den voet der steilte halt maakten, terugkeeren, doch zij zien zich den weg afgesneden. Een bende van meer dan honderd ruiters, die wel uit de wolken scheen gevallen, was reeds met de ridders handgemeen.

De voetknechten, die op het steile bergpad voor de vijandelijke ruiters ongenaakbaar waren, maakten zich gereed dezen met hun pijlen te bestoken, toen eensklaps een geweldige steenklomp langs den bijna loodrechten bergwand met bliksemsnelheid in hun midden neervalt en twee man verplettert. Een tweede, een derde, een vierde steenblok volgt; het regende steenen en de arme krijgsknechten werden verpletterd en vergruisd, zonder dat ze een enkelen hunner vijanden gezien hadden. Slechts een derde gedeelte ongeveer bereikte de plaats waar zooeven de ridders hun aanvallers hadden uiteengeslagen.

Men verbeelde zich den toorn van de overwinnaars, toen zij vernamen, welk lot den voetknechten wedervaren was:

maar hun gramschap sloeg om in ontzetting en woede, toen men hun het verdwijnen van Bertrando mededeelde.

« Voorwaarts, heeren ! » riep Gaston, « hij is geen ridder meer, die rust alvorens onzen aanvoerder gevonden te hebben ! »

— Ja, ja, vooruit ! ! Hem vinden of den dood !

Hem vinden ? Maar hoe ? Zullen zij zich te voet op den steilen bergweg begeven, ten einde zich doelloos te laten verpletteren ?

De toestand was verschrikkelijk. Het voetvolk grootendeels vernield, de bevelhebber vermist, van alle kanten door listen en hinderlagen omringd en dan ieder oogenblik bedreigd door den nacht, die reeds begon in te vallen.

De ridders waren buiten zich zelven van machteloozen toorn. Hoe ! zullen zij Bertrando aan zijn lot overlaten, zonder een poging te zijner bevrijding te wagen ? Dit denkbeeld is voor hen onuitstaanbaar. En wederom herhalen de echo's van de omliggende bergen : « Vooruit ! vooruit ! Hem vinden of den dood ! »

Helaas ! het eene noch het andere geschiedde. Zij talmden, zochten, reden voorwaarts en terug, weken af ter rechter- en ter linkerzijde en waren door de volslagenste duisternissen overvallen, voordat zij volkomen overtuigd waren, dat zij hier voor de treurige noodzakelijkheid stonden, hun veldheer aan zijn lot over te laten.

Treurig en zwijgend verliet de gedunde schare deze droevige plek en betrok tegen middernacht het kamp, dat zij dien morgen verlaten had.

De volgende dag brak aan : treurig ontwaken ! In een sombere stemming vereenigden zich allengskens al de ridders op een ruime open plek in het midden van hun kamp ; men zou een plaatsvervanger van Bertrando benoemen. De keuze viel eenstemmig op Gaston Dupré. De

ridders trekken hun degens en willen den eed van trouw en onderwerping zweren....

Waarom staren allen zoo verbaasd naar den blauwen hemel?

Neen, niet ten hemel blikken zij; hun oogen zijn naar gindsche hoogte gekeerd. Zie, twee ruiters dalen langzaam en voorzichtig langs de zachte helling af.

De ruiter ter linkerzijde is een fier ridder met fonkelend zwaard en wuivenden vederbos.

« Het is Bertrando, » meenen sommigen.

« Neen, » zeggen anderen, « Bertrando bereed geen ravenzwart ros. »

De ruiter ter rechterzijde was weelderig op zijn Oostersch gekleed. Een bonte hooge tulband deed hem terstond voor een Oosterling erkennen.

Wie zijn die ruiters toch? Op eens snelt de ruiter met den wuivenden vederbos vooruit, hij zwaait van uit de verte met zijn degen, en heft zich op in den zadel... Een daverende vreugdekreet stijgt op uit de schare der ridders, zij hebben Bertrando herkend.

« Maar welke onverklaarbare dingen geschieden toch in deze bergen? » begon Gaston, nadat de eerste blijdschap over het wederzien een weinig bedaard was, « hoe zijt gij gisteren op uw bruin paard zoo eensklaps ter helle neergedaald, om dezen morgen op een zwart te verrijzen! »

« Gij zult alles vernemen, Gaston! houd u thans gereed om op betamelijke wijze dien Muzelman te ontvangen. Want, Heeren! het is Mustapha, de vreeselijke Koning van 't Gebergte, gisteren onze doodsvijand, heden onze vriend en bondgenoot. »

Met deze woorden reed hij naar zijn gezel terug, de ridders roerloos van verbazing achterlatende. Intusschen naderde de Oosterling de ridders en hadden dezen de gelegenheid hem geheel op te nemen. Het was een ontzagwekkend gelaat,

met breeden schedel, reeds met diepe voren doorploegd ; arendsneus met zeer beweeglijke vleugels, oogen, wier vuur iets vreeselijks, iets tijgerachtigs zou verraden, indien het niet — op dit oogenblik althans — door zachtheid en mildheid getemperd werd.

Vriendelijk en eerbiedig zelfs groette de man met den tulband de ridderschare.

« Heeren ! » liet hij hun bij monde van hun bevelhebber zeggen, « gisteren beschouwde ik u als mijn doodsvijanden ; maar sinds ik het geluk heb uw bevelhebber te leeren kennen, is mijn haat in genegenheid veranderd. Gisteren verfoeide ik Christus, doch sinds ik de wonderen van de kinderliefde vernomen heb, die in uw godsdienst geschieden, heb ik Mohammed verzaakt om Christus aan te hangen. »

XIII.

De Belooning der Gastvrijheid.

Wat was er dien nacht voorgevallen ?

Op de hoogte van het bergpad, waar een plotselinge kromming Bertrando aan het oog zijner krijgslieden onttrok, zag hij zich eensklaps door twintig Saracenen overvallen. De ruimte was te beperkt om zich schielijk om te keeren of met vrije en ongedwongen bewegingen de aanvallers af te wachten ; daarenboven had hun verschijning zoo schielijk plaats, dat Bertrando den tijd niet had zich behoorlijk in tegenweer te stellen ; hij was overmand, van zijn paard gerukt en gekneveld, zonder een enkelen aanvaller het scherpe van zijn degen te kunnen doen gevoelen. Een vijftigtal andere Muzelmannen, die boven op de naakte rotstoppen stonden, hadden de voetknechten met een bombardement van rotsblokken en steenen belet, hun aanvoerder, terwijl deze overvallen werd, te naderen.

Te voet, ontwapend en met de handen, als een gemeen misdadiger, op den rug gebonden, werd Bertrando door een reeks van ravijnen en bedekte berggangen voortgestuwd ; zijn begeleiders, dronken van vreugde om den goeden uitslag van hun aanval, hieven luide zegekreten aan, en overlaadden hem met smaadwoorden en verwenschingen ; zij stieten hem met hun voeten en gaven hem geweldige vuistslagen, bij iederen slag in een spotlach uitbarstende. Welk een vernedering voor een ridder, zoo edel, zoo onverschrokken als Turelli ! Doch Bertrando was een ridder vol geloof. « Moed, Bertrando ! » zoo sprak hij zich zelven toe, « thans is het de tijd om u een waar kruisridder te toonen. »

Na een tocht van ongeveer een half uur, vertoonde zich eensklaps, bij het verlaten van een hollen weg, een prachtig gebouw vóór de blikken van den ridder. Het was bekroond met twee slanke en bevallige minarets, waarop vier vergulde halve manen schitterden. Uitgestrekte tuinen, waarin hemelhooge palmen hun waaiervormige kruinen wiegelden en de goudgele oranjen in een lijst van donker loover lachten, omringden dit Oostersch lustverblijf, terwijl een krans van hemelhooge bergen het van alle zijden, zoowel voor de blikken van de menschen als voor de ruwheid en het geweld van de winden beschutte.

Acht Turken met een vuurrooden tulband om de slapen en een breede kromsabel in de vuist, wandelden met droomerigen tred op het hooge terras heen en weder. De bevelhebber der bende, die Bertrando had overmand, greep een klein ivoren fluitje en stiet driemaal snel achter elkander een scherpen toon uit.

Op dit teeken daalden twee van de schildwachten van het terras af en lieten de zware ophaalbrug naar beneden, de bende haastte er zich met haar gevangene over en vertelde thans met allerlei luidruchtige gebaren het verrassende nieuws van den grooten buit, dien ze gemaakt hadden. Met de snelheid van het vuur verbreidde zich deze tijding onder de troepen en verdere bewoners van het bergslot en verwekte bij allen een dweepzieke, uitgelaten vreugde.

Intusschen was de aanvoerder het slot binnengetreden en had zich bij den bevelhebber aangemeld.

Deze was een statig ouderling met langen, grijzen baard, wiens schoon gelaat echter door een trek van diepe somberheid misvormd werd. Nauwelijks had hij het bericht van Bertrando's gevangenneming vernomen, of zijn oog straalde van buitengewone vreugde. Hij gespte met een snelle beweging zijn prachtig kromzwaard los, waarvan de scheede

met brillanten prijkte, overhandigde dit aan den geluksbode en sprak :

« Hassein, Allah zij met u ! Gij hebt mijn grootsten vijand gevangen genomen, dien Christen Giaour, die het wagen durfde mij uit mijn sterkte van den Libanon te verjagen ! Ha ! ha ! het oogenblik is daar om een bloedige wraak te nemen ! Breng hem hier, dien gevloekten hond ! »

Hassein knielde haastig vóór zijn gebieder neer, nam met eerbied de rijke gave aan en kuste de hand, die ze hem aanbood. Vervolgens spoedde hij zich naar het voorplein terug, om aan het bevel van zijn meester gevolg te geven. Fier droeg de ridder het hoofd omhoog, toen hij binnentrad, en sloeg zijn blik onverschrokken op.

« Giaour ! » smaadde de grijsaard, « God en zijn Profeet hebben u in mijn handen geleverd om u voor uw overmoed het verdiende loon te geven. Ha, gij koene ridder, die het wagen durfdet, mij als een wild dier op te jagen ! Thans zijn uw hooge sprongen uit. Gij zijt mijn slaaf, en als een slaaf zal ik u doen geeselen, gelijk men een hond geeselt ! »

Bertrando hoorde kalm deze smaadwoorden aan en vergenoegde zich voor alle antwoord, een ernstigen, waardigen blik op den schamperen Turk te werpen. Deze scheen door dien oogslag nog woedender te worden, want eensklaps sprong hij op, liep naar den ridder, balde de vuist en zeide met een stem, die trilde van den hevigsten toorn :

« Als ik niet vreesde mij te verlagen, met een slaaf te slaan, zou deze vuist u de hersenpan verbrijzelen ! En zich hierop tot de soldaten keerende, vervolgde hij : « Werpt den slaaf in den diepsten kerker, en klinkt hem daar aan handen en voeten vast ! »

Bertrando beantwoordde met geen enkel woord.

« Kunt gij niet spreken, Giaour ? » beet de oude hem toe.

De ridder wierp een zonderlingen blik op den spreker,

wees vervolgens met zijn oogen de aanwezigen aan en zeide :

« Ik zal tot u spreken, Heer, zoodra dezen zich verwijderd hebben. »

Op een wenk van hun meester verlieten alle Muzelmannen de zaal.

« Alvorens mij in den kerker te laten werpen, » begon Turelli thans, « heb ik een verzoek aan u, Heer. Laat den ring van mijn geboeiden vinger nemen en ontvang dien van uw krijgsgevangene. »

« Een ring ? » vroeg de oude met verbazing.

Tegelijkertijd vergat hij zijn rang en Oostersche deftigheid, richtte zich van zijn divan op en snelde naar Bertrando. In een oogenblik had hij den ring aan diens rechterhand ontdekt — en..... herkend.

— Bij den Profeet — riep hij uit, — die ring is van mij afkomstig. Zijt gij de graaf van Turelli ?

- Ja, Heer !

— Ellendeling, die ik ben ! Ik heb dengene, die mij zoo gastvrij in zijn woning ontving, als een gevangene vóór mij laten voeren !

— Neen, Heer, dat hebt gij niet, — antwoordde Bertrando glimlachend — die bedreigingen waren voor den u onbekenden Christen krijgsman, dien het lot der wapenen in uw handen had geleverd.

— En de vrijheid en al mijn goederen, en mijn persoon zelf zullen het deel van den gastvrijen ridder zijn, die mij eens in Italië zooveel eer en vriendschap heeft bewezen ! riep de bergkoning uit, terwijl hij eigenhandig de boeien van den ridder losmaakte en hem de handen kuste. — Hoe, Turelli, vervolgde hij, gij hebt mij terstond herkend en zeidet het niet ?

— Ik zweeg met opzet, hervatte Bertrando, om wille van uw soldaten, die hier tegenwoordig waren.

— Mochten zij er dan geen getuigen van zijn, dat een belijder van den Islam een bezworen vriendschap nimmer verbreekt en zijn woord heilig houdt? Sta mij toe, edele ridder, hen hier te ontbieden en u in hun aanwezigheid als mijn vriend te behandelen.

Met deze woorden klapte Mustapha in zijn handen. Hassein verscheen bijna oogenblikkelijk op den drempel en ontving het bevel de geheele bezetting te ontbieden. Nadat alle soldaten zich in een dubbele rij langs de muren hadden geschaard, maakte hun opperhoofd zijn voormaligen vriendelijken gastheer aan hen bekend, sprak hun van het woord, dat hij eenmaal aan den Christen ridder had gegeven en toonde hun den ring, dien hij hem als onderpand van de bezworen vriendschap had geschonken.

« Ook den Turk, » aldus besloot hij « is zijn woord heilig, en daarom wil ik, dat gij in dezen vromen krijgsman niet langer den vijand, maar den vriend en gast van uw meester zult beschouwen. »

Al de soldaten juichten deze woorden van hun aanvoerder toe, slechts diegenen uitgezonderd, die Bertrando bij zijn overvoering naar het bergslot zoo onwaardig hadden mishandeld. Een diepe verslagenheid teekende zich op het gelaat dezer laatsten af; schoorvoetend naderden zij den ridder, vielen vóór hem ter aarde en baden hem om vergiffenis voor hun wreedaardig gedrag.

« Weest gerust, » antwoordde Bertrando, « de gast van uw meester herinnert zich het kwade niet, dat gij aan den vijand van uw meester gedaan hebt. »

Nadat de eerste verrassing over de wederzijdsche herkenning een weinig geweken was en al de soldaten zich verwijderd hadden, begaven Mustapha en Turelli zich naar den tuin, die achter het slot terrasvormig was aangelegd, en namen hier plaats op een rustbank van marmer, die onder het dichte lommer van een groepje oranjeboomen was

aangebracht. Aan hun voeten kabbelde het heldere water van een uitgestrekten vijver, over welks oppervlakte een zacht windje verfrisschend in hun gelaat woei.

Bertrando genoot eenige oogenblikken van de aangename luwte en het heerlijke gezicht, dat tuin en slot hem aanboden ; daarna verzonk hij in een diep gepeins en begon toen volgenderwijze tot zijn gastheer te spreken :

— Edel Opperhoofd, roemrijke Mustapha, zeg mij eens, hebt gij ook kinderen ?

Bij deze onverwachte vraag overtoog een nevel van droefgeestigheid het breede voorhoofd van den grijsaard.

— Helaas ! edele Turelli, antwoordde hij met een diepen zucht, wist gij welke diepe wonde gij met deze vraag in mijn boezem openscheurt !

— Indien ik ze openrijt, kan ik ze misschien ook weder genezen, Mustapha, gaf Bertrando glimlachend ten antwoord.

— Onmogelijk ! hervatte de Oude, deze wonde is ongeneeslijk. Weet, dat Allah mij een kind geschonken had. Het was een zoon, edel, dapper, het sprekend evenbeeld en de afgod van zijn vader ; en toch... die zelfde vader heeft zijn hand tegen dien zoon opgeheven en hem den doodsteek toegebracht.

Bij de herinnering aan deze droevige gebeurtenis verviel de grijsaard in een sombere treurigheid.

— Mustapha ! haastte Turelli zich hem te antwoorden ; gij houdt u voor hetgeen gij niet zijt ! Gij meent uw kind vermoord te hebben, en ik zeg u, dat het nog leeft.

— Hoe ?... vroeg de grijsaard verrast.

— Ja, hij leeft, vervolgde Bertrando, uw zoon Selim leeft, vervolgde Bertrando ; uw zoon Selim leeft, ik zelf heb hem nog kort geleden aanschouwd.

— Allah zij geloofd ! riep de grijsaard op den toon der grootste verrukking uit, doch zich eensklaps inhoudende,

vervolgde hij : Selim haat mij wellicht als zijn moordenaar ? Zoo hij mij ooit ontmoet, zal hij mij, zijn ontaarden vader, voorzeker doorboren ?

— Waaraan denkt gij, Heer ? vroeg Turelli op een toon van verbazing en geruststelling tevens, weet, dat, zoo uw godsdienst u leert uw vrienden lief te hebben, de onze gebiedt ook zijn vijanden te beminnen, het aangedane ongelijk te vergeven en ook het kwade met goed te vergelden. Bovendien leert hij een zoon, dat hij zijn ouders altijd moet eeren en beminnen, ook dan als zij aan hun liefde jegens hem mochten verzaken.

— Dus haat Selim mij niet ?

— Neen.

— En heeft hij mij niet vervloekt ?

— Integendeel, dagelijks smeekt hij den zegen des hemels over het hoofd van zijn vader af.

Bij deze woorden viel Mustapha op den grond, hief oogen en handen ten hemel en riep in ontroering uit : « O, Christus, Gij hebt overwonnen ! Uw godsdienst is schooner dan die van Mohammed ! Erbarm U over een ellendigen grijsaard, die uw dienaren gedurende heel zijn leven gehaat en vervolgd heeft, en neem mij aan als uw slaaf en dienstknecht ! »

Hierna stond hij op, greep de hand van den ridder en vervolgde :

— Turelli, zoo waar er een God is, de godsdienst, dien gij belijdt, moet de ware zijn, want nergens anders worden de verheven deugden aangetroffen, die ik in u en mijn dierbaren Selim bewonder. Zoo gij wilt, volg ik u reeds morgen naar het kamp der Christenen, om mij in uw geloof te laten onderwijzen.

Bertrando juichte met geheel zijn ziel deze verandering van Mustapha toe ; hij raadde hem echter aan niets van zijn voornemen aan de bezettingen te laten blijken en het opper-

bevel over zijn troepen voor een tijd aan Hassein over te geven.

Toen zij hieromtrent waren overeengekomen, gaven zij zich voor een korten tijd aan de zoetheden van den slaap over en waren des morgens reeds zeer vroeg weder te been. Zij verlieten het slot en vonden vóór den ingang twee paarden gezadeld en getuigd gereed staan.

Weldra renden zij spoorslags het terras af en verdwenen spoedig achter een bergrug.

Na een rit van ongeveer drie kwartier, waren zij in het gezicht van het legerkamp der kruisridders aangekomen en had het verrassende wederzien plaats, dat wij aan het einde van het vorig hoofdstuk mededeelden.

XIV.

Een dubbele Verzoening.

Mustapha vertoefde slechts korten tijd in de legerplaats der Christenen. Reeds den volgenden dag sloeg hij in gezelschap van Turelli den weg naar Jaffa in, waar hij in het klooster der St-Jans-Ridders een liefderijke gastvrijheid vond.

Hier legde hij zich, ondanks zijn hooge jaren, met jeugdigen ijver op de studie van den Christen godsdienst toe. Nauwelijks had hij zich de voornaamste gebeden eigen gemaakt, of men zag hem ieder uur van den dag op zijn knieën of zelfs met het aangezicht ter aarde liggende, de lippen in een vurig gebed bewegen. Zijn voormalige trotschheid was geheel geweken, en wie hem zag, terwijl hij bescheiden en nederig met de minste bedienden van het klooster omging, zou onmogelijk in hem den geduchten en hooghartigen Koning van 't gebergte herkend hebben.

Het was aanvankelijk Mustapha's plan in Jaffa te blijven, totdat hij den H. Doop ontvangen en daarmede zijn bekeering bezegeld had, doch een zonderling voorval deed hem van besluit veranderen.

Op zekeren avond, toen de schemering reeds was ingevallen en de zalen en gangen van het ridderlijk klooster in een geheimzinnig duister hulde, meldden zich vier kooplieden aan de poort aan en vroegen om een kort onderhoud met Mustapha, met wien zij voorgaven enkele handelszaken te moeten vereffenen.

Mustapha bevond zich met Bertrando en den bevelhebber der ridders in den kloostertuin, toen men hem deze boodschap bracht. Als door een plotseling voorgevoel aangegrepen, snelde Turelli naar de ruime spreekzaal, waarin men de kooplieden had binnen gelaten ; nauwelijks had hij echter de deur geopend of krachtige handen grepen hem aan en wilden hem een prop tusschen de tanden wringen.

Zij hadden echter buiten den waard, dat is buiten den forsch gespierden ridder gerekend, die met een paar vuistslagen zijn aanvallers links en rechts door de zaal deed rollen, terwijl hij hun met een donderende stem toeriep : « Wat moet dat beduiden, valschaards ! Zoo ge uw leven lief hebt, spoedt u dan even snel van hier, als gij gekomen zijt ! »

Men begrijpt, dat de dubbel verslagen kooplieden, die niets anders dan vermomde Turken waren, door Hassein gezonden om hun afvalligen meester met list of geweld naar het gebergte terug te voeren, zich dezen raad geen tweemaal lieten geven, en toen Mustapha het vertrek van de binnenzijde binnentrad, waren zij reeds weer door de buitendeur verdwenen.

Lachende verhaalde Turelli hem de overrompeling en haar slechten uitval, maar stelde tevens den bekeerling voor, daar het bleek, dat zijn oponthoud in Palestina niet veilig was, met de eerste scheepsgelegenheid naar Italië te vertrekken. Mustapha zag het gegronde van dezen raad in en besloot er gevolg aan te geven.

Een zachte bries speelde over de oppervlakte van de Middellandsche Zee en deed de zeilen zwellen der Venetiaansche vloot, die onder het gejuich en het gejubel der matrozen haar ankers lichtte en de reede van Jaffa verliet. Statig dreven de trotsche zeekasteelen in een westelijke richting voort en verwijderden zich, wel is waar langzaam, doch voortdurend van de Aziatische kust. Op een der schoonste en grootste galeien kon men een eerbiedwaardigen

grijsaard bemerken, die met de armen op de verschansing rustende, weemoedige blikken naar het wegvluchtend land sloeg; toen de kust voor goed uit zijn oogen verdwenen was, slaakte hij een diepen zucht, sloeg zijn blikken ten hemel en keerde zich toen naar Bertrando, die op het dek hem had gadegeslagen.

Deze grijsaard was Mustapha.

Een heele week duurde de overvaart, die herhaaldelijk door tegenwind belemmerd werd. Eindelijk toch wierp de galei het anker in de wateren der schoone Lagunenstad.

Turelli haastte zich, met Mustapha den weg naar het kasteel van Hugo Brandini in te slaan, want hij hoopte er Selim aan te treffen. Hugo ontving de beide reizigers, in wie hij zijn boezemvriend en zijn vroegeren doodsvijand herkende, met groote blijdschap op zijn kasteel. Hij onthaalde hen met echt ridderlijke gastvrijheid, doch Selim troffen zij hier niet aan, en op hun vraag, waar zij hem zouden kunnen vinden, antwoordde Brandini, dat hij naar Rome vertrokken en daar als officier in de lijfwacht van den Paus was aangenomen.

Mustapha en Turelli besloten nu, zoo spoedig mogelijk naar Rome te gaan. Zij verbleven echter nog twee dagen bij hun vriendelijken gastheer, die zich een omstandig verhaal deed geven van de gevangenneming van Bertrando en de bekeering van Mustapha. Den derden dag na hun aankomst vervolgden zij hun tocht en bereikten binnen drie dagreizen de poorten der Eeuwige Stad.

De stoutste dichtgeest, het krachtigste penseel is niet in staat met meer dan flauwe trekken de gevoelens te schetsen, die de harten van vader en zoon vervulden bij dit onverwachte wederzien. Selim was verrukt en opgetogen van vreugde ; zijn vader was diep geroerd en tot schreiens toe bewogen. Selim besloot een verhoor bij den Paus voor zijn vader aan te vragen, en na dit goedgunstig bekomen te

hebben, stelde hij zelf zijn vader aan Z. H. voor, die den ontroerden grijsaard met vaderlijke vriendelijkheid ontving, hem vermaande om in zijn goed voornemen te volharden en hem ten slotte den apostolischen zegen schonk. Veertien dagen verbleven de beide reisgenooten in Rome ; na verloop van dien tijd werd Mustapha plechtig door den Kardinaal-Bisschop van Ostia gedoopt en ontving hij uit de handen van den zelfden prelaat het H. Vormsel. Men had aan deze plechtigheid den grootsten luister bijgezet ; zij werd door een groote menigte Romeinen bijgewoond.

Na afloop dezer heugelijke plechtigheden volgde Mustapha, die zich, sinds hij het H. Doopsel ontvangen had, overgelukkig gevoelde, Turelli naar zijn kasteel. De edele Bertrando had hem voorgesteld, zijn laatste levensdagen bij hem en zijn echtgenoote te komen slijten en dankbaar had de grijze bekeerling dit aanbod aangenomen. Zijn geliefde Selim vergezelde hem.

Niet minder groot was de verrukking van Turelli's echtgenoote bij het even onverwacht als vurig verbeid wederzien van haar Bertrando, dan die van Mustapha en Selim een paar weken te voren geweest was. Selim hield zijn ouden vader en zijn vriend eenige dagen gezelschap en keerde toen naar Rome terug. Mustapha leefde nog zes gelukkige jaren. Wat Bertrando zelf betreft, deze overleefde zijn grijzen gast nog veel jaren in het zoetste geluk bij zijn dierbare echtgenoote en zijn lieve kinderen.

INHOUD.

		Blz.
I.	De Oostersche Kooplieden	5
II.	De Kruisridder	12
III.	In den Libanon	15
IV.	De onzichtbare Vijand	18
V.	Twee gewichtige Ontdekkingen.	21
VI.	Krijgslist en Verrassing	24
VII.	Het wonderbaar Gezang	27
VIII.	Geschiedenis van Hugo Brandini	31
IX.	Selim	37
X.	De nieuwe Ridders	41
XI.	Ridder Bruno von Mohrenburg	44
XII.	Tegenspoed en Verrassing.	46
XIII.	De Belooning der Gastvrijheid.	51
XIV.	Een dubbele Verzoening	59

In de zelfde reeks verschenen de volgende zeer aanbevolen bibliotheekwerken :

In het Wafelhuis.

De ontvoerde Graaf.

Een moedig Kind.

Een beroerde Ontsnapping.

De Vluchtelingen.

De Menestreel.

De Bergkoning.